СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК X... | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЛИПНЯ 1987 | ЦЕНТІВ 25 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 18, 1987 | No. 136. | VOL. XCIV.

У Філядельфії відбулися свідчення у справі Великого Голоду

Філядельфія. — У п'ятницю, 5-го червня ц.р.л, о год. 10:30 вранці, в будівлі федерального суду відбулися публічні переслухання в справі Великого голоду в Україні в 1932-33 роках.

Переслухання свідків перевели: конгресмен Бенджамін Ґілман з Ню Йорку, який цього дня очолював свідчення, та члени комісії, Уляна Мазуркевич з Філядельфії й Анастазія Вокер з Дітройту.

Дев'ять свідків з Філядельфії й околиці свідчили про штучний голод. Кожний з них графічно описував про їхні страшні переживання в 1932-33 роках. Д-р Ольга Самійленко, яка працює в комісії дослідження голодомору, перекладала тим свідкам, які свідчили українською мовою.

Присутні на свідченнях були також д-р Джеймс Мейс, який є головним дослідником комісії, д-р Филип Росен, директор музею голокосту при Грац коледжі у Філядельфії, який підкреслив в своєму короткому слові про важливість інформування про Великий голод щоб це вдруге не повторилося, і Ґреґ Гокінс з бюра конґресмена Гертела.

На свідчення прибули кореспонденти і фотографи з двох філядельфійських часописів, „Філядельфія Інквайрер" і „Філядельфія Дейлі Нюз".

На другий день, 6-го червня, появилися в обидвох часописах довші статті і світлини про свідчення.

Після свідчень відбувся полуденок, в якому взяли участь члени комісії У. Мазуркевич і А. Вокер, д-р Ф. Розен, кореспондент з „Філядельфія Дейлі Нюз", Френк Догерті, д-р Джеймс Мейс, д-р Самійленко, деякі свідки, Ґ. Гокінс і члени філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України, які допомогли комісії зорганізувати ці свідчення у Філядельфії.

У Штутґарті відбувся семінар про майбутнє Европи

Штутґарт, Західня Німеччина. — У четвер, 2-го липня ц.р., тут відбувся симпозіюом на тему „Майбутнє Европи", спільно влаштований Штутґартським університетом і Українським Вільним Університетом у Мюнхені.

Привітання склали: проф Франц Еффенберґер, ректор Штутґартського університету, і проф. Богдан Цюцюра, ректор УВУ. Опісля проф. Володимир Янів, проректор УВУ, обговорив всебічні зв'язки Українців із Західньою Европою, а також проаналізував особливості сучасного поневільного становища України.

Головним доповідачем був Архикнязь д-р Отто фон Габсбурґ, президент Пан-европейської унії і депутат Европейського парляменту з Горішньої Баварії. Він широко обговорював діяльність Европейського парляменту, а зокрема його інтеґруючу ролю в Західній Европі. Особливо підкреслив, що дійсна і повна інтеграція Европи без Східньої Европи — неможлива, бо для цього її справжня політична еманципація — необхідна.

Проф. Кратохвіль доповідав про „Середню Европу і слов'ян", а про актуальні події і проблеми говорив президент Вільної німецької спілки авторів Клявс Єнцш.

Перед симпозіюмом його організатор, проф. Кратохвіль, вгощав у себе вдома д-ра фон Габсбурга з дружиною і обох представників УВУ.

Померла С. Жеребецька з дому Любицька

Нюарк, Н. Дж. — У четвер, 16-го липня 1987 року, тут померла на 84-му році життя бл.п. Стефанія Жеребецька з дому Любицька. Панахида буде правитись в неділю, 19-го липня, в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Стайвезент авеню в Юніон, Н. Дж., о год. 7-ій вечора; похорон у понеділок, 20-го липня, з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя, а потім на цвинтар св. Івана Хрестителя у Стретфорді, Конн. У жалобі залишились: син Богдан з дружиною Ярославою, дочка Олімпія Сенів з мужем Богданом, внуки і правнуки.

Дітвора таборує на Союзівці

Дитячий табір на Союзівці.

Союзівка. — Після закінчення тенісового табору, в неділю, 5-го липня, віллю „Львів" цієї оселі УНСоюзу „обложила" дітвора — 23 дівчинки і 12 хлопців, у віці від сім до 11 років, — які почали тритижневий відпочинково-навчальний табір під пильним оком комендантки Марії Олинець.

На програму щоденних зайнять складаються: фізична заправа, спортові ігри, плавання, а також навчання української мови, читання казок, віршів, вишивання, майстрування і навчання українських пісень. Таборовики влаштовують ватри вечорами, беруть участь у програмах Союзівки тощо.

Допоміжними у веденні табором для М. Олинець є: братчик — Адріян Підлуський, сестрички — Дебі Андерсон, Наталка Кость, Наталія Олинець і Ксеня Пясецька.

Табір триватиме до суботи, 25-го липня, і закінчиться мистецькою програмою дітей.

Парафія в Бразилії потребує допомоги

Церква св. Василія в часі будови за проєктом архітекта Мирослава Німціва.

Джерзі Сити, Н.Дж. — Отець пастор Петро Бальцар, ЧСВВ від десятків років, затруднений будівничий церков, звертається до українців Америки, з проханням про грошову допомогу, щоб мати можливість докінчити церкву св. Василія у Бракатінґа, Парана.

Будову почато тому рік при допомозі пожертв парафіян, як рівнож щедрих пожертв з Америки і Канади. Останньо пожертви перестали напливати, і є небезпека що церкву не буде можливости закінчити. Як відомо нова хвиля інфляція навістила Бразилію, вгору пішли теж ціни на матеріяли та працівників. Оцеь Бальцар просить посилати пожертви на закінчення будови церкви на адресу: The Rev. Pedro Baltzar, OSBM, caixa postal, 02, 84400, Prudentopolis, Parana, Brazil.

Встановлено День Іміґранта

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен підписав резолюцію для вшанування іміґрантів до ЗСА, авторами якої були сенатор Деніс ДеКонсіні, демократ з Арізони, та конгресмен Вілліям Ліпінскі, демократ з Ілліной, обидва співпредсідники Етнічної ради крайового комітету Демократичної партії і яка стала законом 29-го червня 1987 року.

Резолюція назначує день 28-го жовтня 1987 року, 101-шу річницю Статуї Свободи, як Крайовий День Іміґранта.

„Символ свободи — новий початок символізувала Статуя Свободи мільйонам іміґрантів, які запливали у пристань Ню Йорку в своїй погоні за кращим, новим життям", сказав сен. ДеКонсіні і саме тому „найбільше підхожим є в її річницю вшанувати тих, яких Вона вітала".

„Я горлий, що представив цю резолюцію в Палаті Репрезентантів", — заявив В. Ліпінскі. І я вдоволений тим, що Конґрес та Президент підтвердили підтримку Америки нашим іміґрантам. Ми справді є нацією іміґрантів. Без сумніву немає кращої пригадки для нас про нашу багату і різноролну спалщину як Статуя Свободи".

Іран погрожує атакою на американські кораблі

Теґран, Іран. — Іранське пресове аґентство Ірна розповсюдило комунікат заступника командуючого силами Вартових ісламської революції, який заявив, що Іран розглядає справу захоплення американських військових кораблів, які будуть експортувати кувайтські танкери, для їх дальшого використання у бойових діях проти Іраку.

Пресове аґентство Ірна навело також слова спікера меджлісу — іранського парляменту — Акбара Хашемі Рафсанжані, який сказав, що Іран „готовий до демонстрації сили, якщо ворог знавісніє".

„Ми готові топити американські кораблі, — сказав А. Рафсанджані, звертаючись до військових командирів. — Вірна законам Корану 20-мільйонова іранська армія готова до священної війни. Якщо імперіялізм не прислухається до голосу розуму і вступить в затоку, ми сприймемо це спокійно. Наші батерії відкриють вогонь на американців, і полонених єнкі з піднятими руками з ганьбою відведуть у табір".

Амбасадор З'єднаних Стейтів у Кувайті Ентоні Кейнтон в інтерв'ю для місцевої газети „Аль Ваттан", заявив, що американська реакція на можливу атаку іранських смертників буде відповідати обставинам. „Я не можу передбачити, яких саме заходів ми вживемо, — сказав Кейнтон — але ЗСА безумовно використають сили, які вони мають в цьому районі, щоб дати гідну відповідь".

Іранські погрози прозвучали на наступний день після того, як Адміністрація президента Роналда Реґена заявила, що перший кувайтський танкер під американським прапором ввійде в Гормузьку протоку 22-го липня, другий — 6-го серпня.

ПОЛЯКИ ЗАСТОСОВУЮТЬ БРЕХЛИВУ ТАКТИКУ МОСКВИ

Варшава, Польща. — Зорієнтувавшись, що віднайдення гробу масового поховання в околиці польсько-совєтського кордону, поблизу місцевости Ґіби, може спричинитись до розпалення нової ненависти поляків до комуно-московських імперіялістів, які, використовуючи воєнний час масово винищували польську інтеліґенцію, антикомуністів, членів руху спротив АК та інших, васали Москви у Варшаві, типу першого секретаря польської комуністичної партії Войцєха Ярузельського, наказали своїм підручним розголосити, що спеціялісти, а зокрема медики, нібито встановили на підставі розгляду решток викопаних з могили, що там були поховані німецькі вояки зброї СС.

Щоб приписати польській „буржуазній" і теперішній комуністичній армії геройство у боротьбі з німецькою армією, Єжи Урбан, головний речник польського уряду і компартії заявив, що не можна абсотлютно дивуватсь віднайденням могили масового поховання, бо на території Польщі велися великого розміру бої польської арії з німецькими окупантами, починаючи від 1939 і кінчаючи 1945 роком.

Як виглядали „великі бої" польської армії з німецькими гітлерівськими частинами знають живі ще сьогодні свідки, які переконані, що в околиці про яку йде мова взагалі не було жадних боїв не включаючи переходу німецької армії на схід в 1941 році і совєтської на захід в 1945 році. До речі, — кажуть польські, німецькі й інші історики, які перебувають за кордоном, — совєтські армії, перейшовши ріку Сян, зупинились на довший час на наказ совєтського вищого командування, правдоподібно зумисно, щоб дати можливість гітлерівцям розправитись з польськими підпільниками, які підняли повстання у Варшаві і по левиному змагалися з переважаючим ворогом, без належної допомоги зброєю. Очевидно, польські патріоти наліялись на велику офензиву совєтської армії, яка, без сумніву, відтяжила б була внутрішній фронт поляків.

Заява Є. Урбана не переконала однак польських селян і наочних свідків, які стоять на своєму, що жертвами у масовій могилі є місцеве населення, поляки, а може також й українці, яких захопили большевики в1945 році, деякий час тримали їх в полоні, а потім вивезли „у невідоме". Щоб ще більше не компромітуватись, Урбан не згадував під час зустрічі з кореспондентами про кості жінок і малих дітей, бож такі не служили у німецьких частинах СС. Серед свідків є багато родин пропавших без вістей і тому вони напевно домагатимуться міжнародного слідства цього прикрого випадку. В цьому дуже багато може допомогти їм підпільна профспілка „Солідарність" й інші польські дисиденти і політичні антикомуністичні групи, які зуміли вже нав'язати добрі зв'язки із Заходом, доказом чого є дуже рішучий виступ в користь „Солідарности" Папи Івана Павла II під час його перебування в Польщі в червні цього року.

У СВІТІ

ПРИЙНАЙМНІ 19 ОСІБ загинули у Франціїл, а понад 20 пропали без вістей, в результаті прорвання тами. Вода, змішана з болотом, камінням і намулом несподівано для вакаційників, залляла місце відпочинку і паркування у підальпійській місцевості Лі Ґран-Борнан. Понад 500 рятівників пошукують тепер серед води, болота, нанесеного каміння і піску за додатковими жертвами. Особи, які зуміли врятуватися від цієї природньої катастрофи, заявляють, що чогось подібного вони не бачили ніколи у своєму житті і не читали у книжках. Збережені особи будуть тепер свідчити перед окремою урядовою комісією, яка досліджуватиме катастрофу з метою забезпечення населення перед подібними катастрофами в майбутньому.

ЛІДЕР КОМПАРТІЇ Східньої Німеччини Еріх Гонеккер відвідає офіційно Західню Німеччину в серпні цього року, — повідомив кореспондентів секретар канцлера західньонімецького уряду Гельмута Коля. Гонеккер відбуде довшу розмову з канцлером і членами його кабінету, зустрінеться з лідерами політичних партій і парляментаристами та відвідає на протязі п'ятьох днів деякі місцевості в Західній Німеччині.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ, акредитовані в Москві, покликаючись на повідомлення в газеті „Казахстанская Правда" інформують, що діти високих партійних і урядових діячів доконують багато тяжких злочинів, не згадуючи про зловживання алькоголем і наркотиками, але ні один з них в республіці Казахстан не був досі притягнутий до кримінальної відповідальности. Син одного високопоставленого діяча районового маштабу, задусив дівчину, їздить службовим автомобілем у п'яному стані і не був засуджений за ці злочини. Після протесту населення, суд засудив його умовно на три роки і дозволив продовжувати студії в інституті. Подібних злочинів діти високих партійних діячів допускаються також в інших республіках, без наслідків покарання, — пишуть західні кореспонденти.

КОЛИШНІЙ ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР московського міського управління і комітету КПСС Віктор Ґрішін „на власне бажання" і без жадного тиску партійних чи урядових інституцій, як пишуть совєтські газети, зрезиґнував з членства у Верховній Раді СССР. Повідомляючи про це рішення Ґрішіна, кореспондентка газети „Вашінгтон Пост" Селестіна Болен пише, що відхід В. Ґрішіна є ще одним доказом твердої постанови генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова вичистити Політбюро, Центральний Комітет КПСС, Верховну Раду, Раду Національностей та інші інстанції контрольовані компартією від колишніх прихильників Леоніда Брежнєва. Болен також повідомляє, що мешканці міста Брежнєв звернулись з проханням до Ради Міністрів СССР повернути їхньому містові давню назву. В журналі „Огоньок" свого часу появилась була нотатка про В. Ґрішіна у якій говорилось, що він, головно після смерти Константина Черненка, був головним суперником М. Ґорбачова на пост генерального секретаря.

МАБУТЬ У ЗВ'ЯЗКУ з переговорами, які ведуться в Єрусалимі між представниками Совєтського Союзу й Ізраїля, Москва наказала припинити заглушування ізраїльського радіопередевання до СССР, що їх передає урядова радіостанція „Коль Ізраєль" від 1972 року. Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Томас Фрідман називає таке рішення Москви „примирливим потягненням" у зв'язку з перебуванням совєтської консулярної делеґації в Єрусалимі. У четвер, 16-го липня радіостанції повідомили, що заглушування відновлено.

ДЖ. ПОЙНДЕКСТЕР ЗНОВУ ПІДТВЕРДИВ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ НЕ ЗНАВ ПРО ГРОШІ ДЛЯ КОНТРАС

Віцеадмірал Дж. Пойндекстер з дружиною Ліндою, яка є єпископальним священиком.

Вашінгтон. — У четвер, 16-го липня, колишній дорадник президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки віцеадмірал Джан Пойндекстер продовжував зізнавати перед об'єднаною слідчою комісією Конґресу і знову заявив, що президент Роналд Реґен не був повідомлений про використання частини грошей, одержаних за продану Іранові зброю, для допомоги нікараґуанським партизанам. Таким чином, Дж. Пойндекстер однозначно відповів на головне питання, що цікавить слідчу комісію і перш за все законодавців від Демократичної партії: чи знав Президент про передачу частини іранських грошей антисандіністам.

Дж. Пойндекстер є останнім свідком, який міг відповісти на дане питання. Після цього комісія вислухає зізнання інших співпрацівників Адміністрації, зокрема секретаря Департаменту справедливости Едвина Міза, державного секретаря Джорджа Шулца і колишнього шефа персоналу Білого Дому Доналда Ріґана, однак ніхто не очікує, що вони можуть внести щось нового до цього ключового аспекту справи.

Віцеадмірал Пойндекстер, який вніс резиґнацію 25-го листопада 1986 року, коли стало відомо про секретну допомогу Ради Крайової Безпеки нікараґуанським партизанам, також підтвердив зізнання свого колишнього підлеглого підполковника Олівера Норта, який твердив, що він мав санкцію своїх зверхників на всі свої дії. Зокрема Пойндекстер підтвердив, що дав згоду на передачу іранських грошей повстанцям, на надання секретних шифрувальних приладів колишньому генералові Сікордові та іншим партнерам Норта, які не мали необхідного допуску, на те, щоб Норт дав вказівки американському амбасадорові в Коста Ріці Луїсові Тембсові допомогти партизанам відкрити в Нікараґуа „південний фронт", і на спроби Норта дістати для антисандіністів англійські зенітні ракети „Бловпайп".

Пойндекстер заперечив зізнання свого попередника МекФарлейна, який заявив у понеділок, що він не санкціонував всі дії Норта. Пойндекстер змінив МекФарлейна на пості дорадника в справах крайової безпеки в грудні 1985 року.

„Наскільки я знаю, — заявив віцеадмірал, що працює нині в Пентаґоні, — до грудня 1985 року МекФарлейн санкціонував всі операції, що проводилися".

У середу, після закінчення переслухань у Конґресі, до Пойндекстера підійшов колишній американський закладник Дейвид Джейкобсен, схоплений мусулманами в Ливані і звільнений після 17-місячного перебування в полоні. Він потиснув руку і сказав: „Я вдячний вам і Оллі за врятування мого життя і за свободу. Я на вашій стороні". Пойндекстер усміхнувся, чого ні разу не було під час переслухань, і коротко відповів: „Дякую".

В кінці 1985 року, коли вдалося добитися звільнення Джейкобсена, адмірал Пойндекстер керував цією операцією, здійснення якої було поручено О. Нортові.

За словами Джейкобсена, „переслухання в Конґресі лише забавляють терористів". „Вони веселяться, спостерігаючи за тим, що відбувається", — сказав колишній закладник.

В АМЕРИЦІ

НА ЗАПИТИ КОРЕСПОНДЕНТІВ президент Роналд Реґен знову відмовився коментувати в справі зізнань Ірано-контра афери. Одначе в дорозі на зустріч з республіканськими провідниками Палати Репрезентантів Президент заявив, що свої коментарі відкладе аж до часу закінчення зізнань. „Тоді не зможете ви мене втихомирити".

У САН ФРАНСІСКО, дільниця Кастро була прибіжищем всіх тих, що провадили життя у відмінному від цілої Америки вигляді. Тут процвітала торгівля в різних видах і формах, округа багатіла і приманювала багатих мешканців. Сьогодні ця сама дільниця світить пусткою зліквідованих крамниць та забитих дошками будівель, бо саме тут в цій околиці хвороба АІДС зробила великі жнива в людях.

КОЛИШНІЙ ДОРАДНИК демократичного кандидата на президента у 1988 році Ґері Гарта, Вілліям Діксон, заявив після двомісячної мовчанки, що сен. Гарт допустився „великої і клясичної" помилки, коли дав „медії" нагоду сенсаційно розторощити його особисте життя.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я і громадських обслуг начеркнув пропозицію про оформлення спеціяльної біомедичної групи науковців, які мали б високі платні аж до суми 110,000 дол. річно для заохоти залишитись працювати для Уряду. Томас Бирк, шеф персоналу заявив, що ця пропозиція вийшла з ціллю допомогти Урядові здержати високо кваліфікованих науковців-дослідників від відходу у приватну індустрію.

МІЖНАРОДНА ПРОФСПІЛКА поштових робітників у вівторок, 14-го липня ц.р., дійшла до тимчасової згоди щодо трирічного контракту з Поштовою службою ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проголосили амнестію і скритикували Сталіна

Газета „Радянська Україна" надрукувала у числі з 3-го липня ц.р. довше пояснення, зглядно розмову кореспондента з відомим юристом, керівником сектора теорії і соціології кримінального права Інституту держави і права Академії наук СССР, професором Олександром Яковлєвим, під заголовком „Оголошується амнестію".

Як відомо, Президія Верховної Ради СССР видала наказ про проведення амнестії у зв'язку з 70-річчям жовтневої соціялістичної революції, яке припадає в цьому році. Амнестія, пише „Радянська Україна", буде здійснена протягом найближчих шести місяців.

У чому ж відмінність нинішньої амнестії?, — запитав кореспондент проф. О. Яковлєва. Він в першу чергу заявив, що це одна з найширших амнестій в історії країни по числі осіб, які під неї підлягають. До них належать зокрема люди, які раніше брали участь у бойових діях захисту СССР, особи нагороджені в минулому орденами і медалями, жінки, які мають неповнолітніх дітей, інваліди, всі чоловіки, старші за 60 років, жінки з 55 років. Крім того будуть звільнені всі інші засуджені на термін до п'ять років, але вони підлягатимуть умовному звільненню з обов'язком залучення до праці.

Передбачаються також скорочення терміну ув'язнення для багатьох засуджених. О. Яковлєв відповів також на питання, на кого не поширюється амнестія. Він заявив, що насамперед на людей, засуджених за особливо небезпечні та інші державні злочини, наприклад, за шпигунство, контрабанду, бандитизм (тут Яковлєв має мабуть на думці націоналістів). Не підлягають амнестії і особливо небезпечні рецидивісти, особи, які здійснили зумисне вбивство, розкрадання державного чи громадського майна у великих розмірах (значить комуністи на високих становищах). Амнестії не підлягають також інші злочини, наприклад, як викрадання літака, порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах, якщо вони привели до загибелі людей (як це було, зокрема, на Чорнобильській АЕС), крім того усі види дій, пов'язаних з наркоманією тощо. „І все таки, як я вже сказав, нинішна амнестія, незважаючи на 'вийнятки', — найбільша в історії СССР", — заявив О. Яковлєв.

Він виключає будь-які істотні зміни у статистиці злочинности. О. Яковлєв вважає, що тепер не ті вже люди й не ті часи. У 1950-их роках, наприклад, „контингент злочинців у нас був набагато небезпечнішим, ніж тепер". Очевидно, він не пояснює чому, але треба припускати, що тоді велася ще активна антимосковська боротьба поневолених Москвою народів, зокрема в Україні, і відбувалися масові арешти і вивози на Сибір. Яковлєв каже, що „це була розплата за викривлення виправно-трудової політики, допущена у період культу особи Сталіна. Протягом майже двох попередніх десятиліть у виправно-трудових установах знемагали тисячі ні в чому невинних людей, а ось кримінальники-рецидивісти почували там себе привільно". В результаті у той період місця ув'язнення по суті перетворилися із засобів перевиховання в розсадник злочинности.

Нині становище зовсім інше, — каже Яковлєв, — „бо іншим стало наше суспільство". Він також переконаний, що покарання без поважної причини вдаряє бумеранґом і сприяє зростанню злочинів. „У всякому разі, — каже на закінчення проф. О. Яковлєв, — ми завжди пам'ятаємо слова Маркса про те, що з часів Каїна і Авеля світ не вдалося ні виправити, ні залякати покаранням".

Значить, повипускають деяких злочинців, але політв'язнів триматимуть дальше.

З ПАРИЖУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що лівійський диктатор полковник Муаммар Каддафі влаштував парадне прийняття для віцепрезидента Нікараґуа Серджіо Раміреза, який прибув до Лівії з офіційною візитою і для ведення переговорів з Каддафі і членами його уряду. Головною ціллю переговорів Раміреза з лівійськими речниками є пожвавлення економічної виміни і фінансування Лівією деяких військових проєктів, спеціяльно будови військових летовищ і достави модерної зброї, яку Лівія купуватиме легально і на чорних ринках у багатьох країнах світу для сандіністів.

Іван Кедрин

РЕВІЗІОНІЗМ ВОРОЖОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

Якось непомітно перейшла стаття Емілії Ільїної „Читаючи Влесову книгу" у „Новому Русскому Слові". Хоч трохи пізно, дозвольте сказати про неї й у зв'язку з нею свою думку.

Це не була лише „добра стаття". Це було надзвичайно відрадне явище, що у російській політичній думці, закостенілій у догмі про „єдину неподільну Росію", починається ревізіонізм. Авторка статті, — як свідчить її прізвище — росіянка, і напевне російська патріотка. А проте під всіма її заввагами кожний українець може підписатися обома руками, що є не то рідкісним, а просто невиданим фактом. Російська авторка у статті на сторінках російсько часопису таврує російський імперіялізм. Таврує вона крадіж російською псевдонаукою української історії і таврує загирювання української культури, виявляючи своє першорядне знання історії Сходу Европи та сучасної українсько-російської проблематики. Вона глузує з того ближче неназваного совєтського, російського, „шевченколога", який писав, що „Шевченко хотів бути російським письменником". І таврує теперішніх володарів СССР, які приготовляються до відзначування 1000-ліття Хрищення „Росії", дарма що тоді ще Росії не було і дарма що хрищення Новгороду відбулося щойно у XII сторіччі. Авторка-росіянка ставить точку над „і": „Так почекаймо ще двісті років і будемо святкувати своє хрищення, а не позичене в іншого народу". Точку над „і" ставить ця мудра російська авторка, коли радить своїм землякам признати, що Україна стала колонією російської імперії. Емілія Ільїна, — згідно з давнім і постійним нашим, українським, твердженням, звертає увагу, що після Другої світової війни колоніялізм минувся в Азії, Африці й Океанії, а зберігся тільки в Евразії.

Багато наших, українських, земляків уважають все ще наче національною зрадою, чи, найделікатніше кажучи, — нерозумною утопією твердження, що українська державна рація вимагає згоди і співпраці з усіми нашими колишніми і теперішніми поневолювачами. Українські противники цієї тези мають за собою ту правду, що така теза — одностороння, бо вороги українства все ще є тими ворогами і згоди не прагнуть, а все ще стоять на позиціях Переяславського договору з 1654 року і Ризького миру з 1921 року. Мудрий Шевченко назвав Богдана Хмельницького „нерозумним сином". Хмельницький, який підписав Переяславський договір тоді, коли цар Олексій відмовився його підписати, бо, мовляв, гетьман не рівня цареві, в той спосіб упокорив себе і визнав вищість зверхника тієї Московщини, в якій шукав союзника проти Польщі. Бо тоді українська політична думка все ще тупцювала між Польщею і Московщиною. Хмельницький у Переяславі 1654 року сам собі заперечив, бо у році 1648-му, вернувшись з переможного проти Польщі походу, в якому розгромив польське військо під Жовтими Водами і під Корсунем, і під Пилявою, коли мав він відкритий шлях на Варшаву, говорив у тріюмфальному в'їзді до Києва уперше про українську державу.

Україна мала свою державу за княжого, за козацького і новітнього періодів. І опинилася у позиції колонії під фікційною фірмою Української Радянської Соціялістичної Республіки, яку Москва залишила Україні як вивіску, яка влегшить русифікацію і крадіж української історії та загирювання української культури з її найпершим зовнішнім компонентом, яким є мова. Очевидно, таких росіян, як Емілія Ільїна, є ще страшенно мало. Це покищо білі круки, які не мають у своєму рідному суспільстві ніякого впливу і значення. У російській інтеліґенції все ще героєм залишився лідер першої післяреволюційної еміґрації Александер Керенський, який у Парижі висловлював вдячність большивицьким переможцям жовтневої революції, що вони зберегли єдину неподільну Росію. Але коли запитувати українських дисидентів, які опинилися на Заході, чи вони, сидячи у совєтському ҐУЛагу, стрічали росіян, які визнавали за Україною право державної самостійности, всі вони без надуми відповідали „так". Бо час не стоїть на місці і людська думка не може до безконечности зберігатися в анахронічних межах. Сьогодні утопією є говорити про згоду росіян на українську державність (хоч забріхана совєтська конституція дає кожній із 15-ти совєтських „республік" свободу „вплоть до отдєлєнія"). Але скільки прикладів маємо у всесвітній історії, що сьогоднішня „утопія" стає завтра реальною дійсністю?! Хто думав ще у 1917 році про можливість вивішення в дні 1-го листопада 1918 року блакитно-жовтого прапору на львівській ратуші? І безупинно повторювали поляки, що „без Львова і Вільна Польща не може існувати", аж ось вона існує, і на всьому просторі між Сяном і Збручем є тепер ледве п'ять відсотків поляків, та нема ні одної подібної культурної установи, як була Оссолінеум, вивезена до Вроцлава.

Ревізіонізм польської політичної думки пропагує від літ паризька „Культура". Підхопила цей ревізіонізм сучасна підпільна самвидавна література в Польщі, яка пропагує ревізію становища супроти українців. Ще далеко до того, щоб усе польське суспільство визнало Прометеївську ідею. Розумний і зручний дипломат, яким є архиєпископ Мирослав Марусин, намагається своїми подорожами до Польщі надщербити українофобію польського духовенства. Він має вже у цьому деякі успіхи, але в масі польське духовенство і польське суспільство, однаково в Польщі як і в діяспорі, — вороже українству.

На українофобію хворіє ще більше жидівське суспільство, включно з державною верхівкою Ізраїлю і такими організаціями в Америці, як Бнай Бріт і Рабінська Рада. Сучасне жидівське суспільство забуло про існування окремого міністерства жидівських справ за Української Народної Республіки і про таких приятелів України, як Жаботинський, Ґольдельман, Красний, Марґолін, Ґрінбавм чи Інзлер. Сучасний Яків Сусленський — це теж тільки білий крук, і його однодумці не мають впливу в Ізраїлі, ані в жидівському суспільстві в діяспорі. Навпаки, сучасні нам діячі жидівського суспільства наче зумисне поводяться так, щоб викликати, плекати і поглиблювати український антисемітизм. Кому це на користь? Тільки й одиноко — Москві, поневолювачці всіх народів.

І тут мусить прийти до протверезіння. Це буде дов-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про американську „ґласність"

Здається мало є в останніх днях осіб в Америці, які б не були зацікавлені переслуханнями спеціяльної комісії обох Палат Конгресу у справі Іран-Контра, а вже особливо, коли переслухували підполковника Олівера Норта.

Хто міг, той сидів при телевізійних апаратах, які безпосередньою і постійною передачею переслухувань зробили їх доступними кожному громадянинові ЗСА.

Рівночасно вони розпалили у всіх сильні почування, викликали дискусії, особисті симпатії і антипатії до поодиноких „акторів" цієї виїмкової драми, що відбувається перед нашими очима так безпосередньо, що ми усі стали немов її співучасниками.

Слухаємо, отже, усі ці деталі таємної акції допомоги протикомуністичним повстанцям в Нікараґуа, читаємо щораз нові факти і припущення, що їх витягають усі засоби масової інформації, спостерігаємо, як усі ті сенатори і конґресмени дослівно переліцитовуються у запевненнях щодо своїх добрих намірів і свого патріотизму, і... дивуємося не перший вже раз цій незрозумілій для нас політиці американської „ґласности".

Вона незрозуміла не лише нам, що виросли в зовсім інакшому підсонні таких понять, як саме патріотизм, добро народу чи держави, а передусім незрозуміла нам, які пізнали всі круті шляхи підступного совєтського режиму, — але вона — ця „ґласність" — також незрозуміла багатьом пересічним американцям, думки яких ми мали нагоду почути чи прочитати.

Дарма, що з усіх „мідій", на всіх каналах і хвилях етеру, переконують нас про блага демократичної системи, яка вимагає, щоб кожна справа була ясно та відверто поставлена перед очі усіх громадян, дарма що із-за цієї демократичної системи ми мали можливість тут свобідно себе влаштувати і жити, згідно з нашим бажаннями.

Все таки нас цілий час переслідує питання: чи справді потрібне було, щоб цю складну справу, яка відбувалася поза кулісами американської політики, в цілу широчінь ставити перед очі цілого світу? Чи справді аж такою ціною треба обороняти ідею чистого демократизму?

Кожному чейже відомо, що політика ніколи не була, не є, і не буде „чистою та чесною", в ній є різні дуже круті шляхи, які ведуть до корисної цілі, але ледве чи є у світі інша держава, яка б так, немов на долоні, виносила на показ саме всі свої круті шляхи, тим виставляючи на компромітацію свій найвищий провід і цілий ряд людей, які працювали для успіху однієї чи другої акції.

Як бачимо із міжнародної преси, важко це зрозуміти також іншим народам, так як важко це зрозуміти нам. Рівночасно видається незрозумілим, чому у цій демократичній системі, на яку раз-у-раз покликаються американські політики — члени Конґресу, саме вони, які, як знаємо добре, аж ніяк самі не ідуть завжди чесними шляхами, — тепер мають право публічно судити осіб, які тільки виконували доручення і які вірили в правильність своїх потягнень.

Увесь цей фарс, що діється тепер на наших очах в ім'я справедливости та демократії, здається, немов кличе о пімсту до неба якраз із-за браку цієї справедливости.

Слідкуючи за шістьома днями виснажуючого переслухування підполковника Олівера Норта і слухаючи його переконливі заяви патріотизму, антикомунізму і бажання за всяку ціну запобігти поширенню комунізму в Центральній Америці, ми мимоволі ставили собі близьке нашому серцю питання, який то вплив це слідство матиме на молоде українське покоління, що виросло на американському терені. І як нам буде тепер важко закликати нашу молодь до патріотизму, до виконування доручень, до служіння своєму народові, коли у всіх перед очима ще довго стоятиме атакований допитувачами О. Норт.

О—КА

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

МЕМОРАНДУМ ІНІЦІЯТИВНОЇ ГРУПИ КОМІТЕТУ ЗАХИСТУ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ

Усі українці знають якого знущання і каліцтва зазнала й зазнає українська мова в поневоленій Україні. Окупант, не числячись ні з чим, прагне обернути українську мову на безперспективний пропаґандивно - окозамилювальний суржик, який має сприяти денаціоналізації та русифікації українського народу. З метою „наближення" до братніх мов, скалічено українську абетку, з якої викинуто букви, що передають властиві українцям звуки. Спотворено й достосовано до „загальнозрозумілої мови" українську наукову термінологію га географічні назви. Спаплюжено й перекручено традиційні норми української мови. Усе це спрямовано на знищення нашої національної культури, на знищення нашої національної самобутности.

Жахливий стан української мови в поневоленій Україні визнають тепер навіть офіційні совєтські кола.

Українство у вільному світі — це єдине середовище, де можливий вільний розвиток української мови. Сама доля поклала на нас — вільних українців — повинність дбати про збереження нашого національного багатства — нашої мови.

Обговоривши стан української мови в Україні та у вільному світі, ми — нижчепідписані — погодились на такому:

1. За нормативний український правопис треба вважати правопис, затверджений Всеукраїнською Академією Наук у Києві та Науковим Товариством ім. Т.Г. Шевченка у Львові 1929 року;

2. Одною з головних умов нормального існування й розвитку всякої мови є наявність та періодичне перевидання нормативних правописних словників, які б відбивали постійний ріст словникового запасу мови;

3. Вважаємо, що найпослідовніше дотримується правопису 1929 р. „Правописний словник" Г. Голоскевича. Укладений 50 років тому із словниковим реєстром 40,000 слів, цей словник не відбиває проте сучасного словникового запасу української мови;

4. Відзначаємо, що відсутність повнішого правописного словника змушує деяких користувачів української мови у вільному світі, посилаючись на недостатній словниковий запас Г. Голоскевича, послуговуватись совєтським антиукраїнським правописом та антиукраїнськими словниками. Таким чином, постає загроза, що окупаційний антиукраїнський правопис буде ширитись і серед вільних українців;

5. Вважаємо, що існує пекуча потреба видання „Правописного словника" Г. Голоскевича з реєстром до 100,000 слів.

Погодившись на цьому, члени Ініціятивної групи ухвалили:

1. Створити Комітет Захисту Українського Правопису, метою якого буде видання розширеного до 90,000 - 100,000 слів словника Г. Голоскевича, на базі українського правопису 1929 року;

2. Широко інформувати громадськість про створення Ініціятивної групи Комітету Захисту Українського Правопису та залучати до комітету якнайбільше активних членів;

3. Заохочувати наукові установи вільних українців співпрацювати між собою та з Комітетом у справі видання розширеного словника Г. Голоскевича.

4. Заснувати фонд для видання „Правописного словника" Г. Голоскевича з розширеним словниковим реєстром при ЗУАДК;

5. Усім особам і організаціям, що хотіли б брати участь у діяльності комітету або в який інший спосіб сприяти його роботі, належить звертатись до нижчепідписаних членів Ініціятивної групи на подані адреси й телефони.

Члени Ініціятивної групи Комітету Захисту Українського Правопису: Святослав Караванський, журналіст, P.O. Box 131, Denton, Md. 21629; tel.: (301) - 479-3727; Галина Петренко, редактор журналу „Віра", Star Route Box 391, Eldred, N.Y. 12732; tel.: (914) - 557-6037; проф. Микола Степаненко, доктор філософії, містоголова Ради для Справ Культури при СКВУ, 6 Indian Spring Dr., Silver Spring, Md. 20901; tel.: (301) 587 - 1832.

(Закінчення на стор. 3)

Яр Климовський

ВИДАВНИЧА ПОЯВА НА ЧАСІ

II.

З черги слід згадати саму композицію, яка вимагала безлічі начерків поодиноких частин картин чи ескізів постатей, зарисовок різних деталів тощо, а далі розташування як поодиноких постатей, так і цілих ансамблів, бо, щоб створити ілюзію тисячної маси, треба щонайменше сотні постатей, очевидно, не статичних, а таких, що кожний з них є в дії і співдіє з цілістю. Тож картина є, так мовити б, живою, з живими людьми та створює настрій, що нас захоплює, а вслід за цим впроваджує в глибоку задуму. Цього всього домігся мистець св. п. Петро Андрусів талантом, показавши нам, як князь Володимир довершив хрищення нашого народу, за що оправдано став Великим і святим.

Давно вже доказано, що мистецький твір кожний глядач інакше сприймає, інакше його описує. Це стосується і фахових критиків мистецтва. Не без того, що вибробленість під оглядом естетичного смаку й мистецька освіта тут грають велику ролю, але значить тут багато і ідеологія критика, тому устійнених критеріїв для цього немає. Та у висновку всі українці помиряться, — навіть якщо б сл. п. мистець-маляр Петро Андрусів залишив би по собі тільки цю одну-одиноку картину, то він, як сказав Горацій, non omnis moriar.

• • •

З уваги на невеликі рамки тексту, коротко перейдемо місяць за місяцем, докладніше — картину за картиною, що прикріплена до кожного місяця. Між іншим, календар виготовлений на ювілейний рік 1988 (це рік переступний).

Під січнем подивляємо кольоритну картину „Велес — божок тварин" (1974) 61 x 76. Цього покровителя, в часи дохристиянські бога, скотарства, багатства й торгівлі, звано теж Волосом.

Під лютим місяцем — „Фаєтон" (1971) 81 x 162. Фаєтон, за грецькою мітологією, син бога сонця Геліоса. В одному з мітів оповідається, як то Фаєтон просив свого батька Геліоса, щоб йому дозволив проїхатись крилатими вогнедишними кіньми, запряженими в соняшну колісницю. Діставши дозвіл, пустився він у ризиковну дорогу. Недосвідчений візник випустив з рук віжки й неконтрольованою колісницею так наблизився до Землі, що грозило їй із-за вогню цілковите знищення. Щоб оминути катастрофу, Зевс поцілив Фаєтона громом.

У Петра Андрусева картина інакше подумана, навіть інакше, як це описав Евріпід чи зобразив Тінторетто. Його коні ще не досягли Землі, покищо ще мчать у небесних просторах, вони не крилаті ані не вогнедишні, вони тільки бистрі до тієї міри, що їх Фаєтон із розкуйовдженим волоссям не в силі вдержати. Шалену скорість підкреслює вітер, що дме мантію їдця хвилями, наче хмарою, ген високо понад юнаком, опаленим сонцем і вітром. Сонце представлене великим щитом, а на ньому геометричний візерунок, що нагадує коштовний гапт. Щось подібного знаходимо на паперових банкнотах Нарбута, що були в обігу за Української Народної Республіки.

Під березнем місяцем — „Бій Ігоря з половцями" (1970) 61 x 92. Як бачимо, картини розташовані довільно, а не за хронологічним принципом. У цьому випадку, мабуть тому, що березень ще не є вповні весняно-радісний місяць, так і цей „Бій Ігоря з половцями" не приніс радости.

Під квітнем є „Французькі посли у князя Ярослава Мудрого" (1978) 98 x 114. Посли прийшли від короля Франції Генріха просити руки Анни, доньки Ярослава Мудрого. Серед зображених постатей на картині впізнаю акторку Віру Левицьку (княгиня) і Лізу Чепіль. Поза двірським перепихом, костюмами, привертає нашу увагу інтер'єр — внутрішнє обладнання палати та розпис на аркадах, що нагадує орнаментацію Софійського Собору в Києві.

Під травнем — „Сватання Анни Ярославни" (1970) 102 x 229. Серед постатей знаходжу одну, що дуже нагадує відому артистку Евдокію Дичко-Блавацьку.

Під червнем — „Княжа пристань у Києві, XII ст." (1975) 92 x 229. Картина багатолюдна, представляє базарний рух — одні торгують мистецькими речами, другі тканинами, а ще інші — шкірами з упольованих звірів; поблизу в кошах добірні овочі, що вказує на якість плодів наших садів — землі текучої молоком і медом.

Під липнем — „З'їзд князів (1977) 102 x 152. У картині, сповненій імпозантности, привертає нашу увагу присутність Митрополита, що вказує на релігійність князів і їхнє шанобливе ставлення до духовенства.

Під серпнем — „Бій під Конотопом" (1977) 61 x 153. Українці б'ються з москалями. У різних позах представлено коней у бойовій акції, а в центрі — гетьман Іван Виговський.

Під вереснем „Зустріч гетьмана Мазепи з Костем Гордієнком" (1968) 76 x 153. Гордієнко — „кошовий із Січі", став під стяг Мазепи без надуми.

Під жовтнем — „На дворі гетьмана Кирила Розумовського" (1967) 63 x 89. У центрі гетьманша — сестра цариці Єлисавети.

Під листопадом знаменито представлено „Атаку Козаків" (1976) 81 x 153, на будь-якого українського ворога.

Під груднем — „Бій під Корсунем (1973) 61 x 92. Гетьман Богдан Хмельницький розбив поляків у 1648 році.

Вправді календар видала Фундація УВУ, Українського Вільного Університету, але без невсипущої співпраці Наталії Андрусів цього проєкту не можливо було б здійснити.

Замовити цей унікальний календар, у якому показано 13 картин сл. п. Петра Андрусева в повних кольорах, можна, пишучи на таку адресу: Mrs. Natalia Andrusiw, 123 Merritts Pond Rd., Riverhead, N.Y. 11901.

ВИЯСНЕННЯ

ДИРЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЮ ЙОРКУ

Останніми днями уділовці Українського Народного Дому дістали листа від мало відомих українській громаді осіб з пропозицією купна уділів для неясних цілей.

Дирекція УНД стверджує і інформує, що згідно зі статутом ніхто не може передати чи продати уділів без попередньої пропозиції продажу уділів Корпорації УНД та придержання до всіх статутових додатків. Річночасно Дирекція стверджує, що акумуляція більшого числа уділів в одних руках може спричинити перехід УНДому в приватну власність тих людей, а нюйоркська громада може втратити свій дім, на який так тяжко працювала через довгі роки. На запити уділовців в який спосіб автори листа дістали адреси членів УНД, Дирекція повідомляє, що на правну вимогу, члени з більшістю, як 5% уділів має право вгляду в ці документи УНД. Тому Дирекція була змушена уможливити такий вгляд.

Дирекція УНДому
Ню Йорк, Н. Й.

Меморандум...

(Закінчення зі ст. 2)

ДО ВСІХ НАУКОВИХ, ГРОМАДСЬКИХ ТА РЕЛІГІЙНИХ УСТАНОВ І ДО ВСІХ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Розуміючи пекучу потребу й невідкладність видання розширеного до яких 100,000 слів „Правописного словника" Г. Голоскевича на базі українського правопису 1929 року і взявши до уваги,

що збереження нашої мовної спадщини — це повинність, яка лежить саме на вільних українцях, зокрема на поколінні, народженому в Україні;

що у вільному світі нема перешкод для видання українських нормативних словників на базі українського правопису 1929 року;

що видання таких словників, передусім видання розширеного „Правописного словника" Г. Голоскевича, є одною з найнеобхідніших передумов збереження нашої мовної спадщини;

що відсутність повнішого „Правописного словника" Г. Голоскевича відкриває дорогу для проникнення у світ антиукраїнського окупаційного правопису та українських нормативних словників;

що видання розширеного „Правописного словника" Г. Голоскевича вимагає об'єднаних зусиль українських мовознавців вільного світу;

ми, Ініціятивна група Комітету Захисту Українського Правопису, закликаємо всі наукові, громадські та релігійні установи українців вільного світу підтримати наш почин у справі створення Комітету Захисту Українського Правопису й узяти активну участь у його діяльності. Маючи відповідну фахову й практичну підготову, ми вже працюємо над цим проєктом та готуємо словник до друку.

Тому, що вартість словника залежатиме не лише від кількости, а й від якости даної лексики, закликаємо всіх шанувальників української мови надсилати свої поради, зокрема конкретні слова, а надто географічні назви, які слід було б включити до словника.

Беручи до уваги й те,

що видання згаданого словника вимагає твердої фінансової бази — приблизно 20,000 - 25,000 дол.,

Ініціятивна група закликає всіх, кому дорога наша мовна спадщина, і хто може фінансово допомогти справі її збереження, складати пожертви на „Фонд видання розширеного Правописного словника Г. Голоскевича" при ЗУАДК на конто ч. 7200. Згадані пожертви підлягають відтягненню від податку.

Пожертви слід надсилати на адресу ЗУАДК: Holoskevych Dictionary Fund, Acct, No. 7200, United Ukrainian American Relief Committee, 1319 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

За Ініціятивну групу, фундатори фонду словника Г. Голоскевича:

С. Караванський
Г. Петренко
М. Степаненко

Ґрадуація в Академії Святого Юра

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу, 13-го червня 1987 року, тут, у залю Академії Святого Юра, після Святої Літургії в церкві св. Юра, що відправлялася о 2-ій годині дня, з церкви парами вмаршували учні цієї середньої католицької українo-американської школи, і разом з ними 29 цьогорічних випускників Академії, які, склавши свої матуральні іспити і одержавши дипломи з середньої освіти, тепер скерують свій зір на науку в коледжах та університетах. Урочистість ґрадуації розпочалася молитвою отця-пароха ігумена Патрикія Пащака, ЧСВВ, і співом українського і американського гимнів.

Після цього найкращий учень випускної кляси „веледикторіян"Давид Реневич виголосив вдумливе слово англійською мовою.

Головну промову на святі сказав Єпископ Стемфордський Владика Василь Лостен, звертаючись до учнів, щоб вони завжди пам'ятали плекати ті міцні моральні засади, що їх вони засвоїли в цій Альма Матер і щоб розвивали віру і свої знання на користь своєму довкіллю, батькам і собі. Після цього глибокого й мудрого слова, Владика Василь вручив дипломи щасливим випускникам, що їх було 29.

Випускники дістали з рук Владики також нагороди за успіхи в навчанні, а саме: Давид Реневич — 1000 долярів зі стипендійного фонду Турянських; Христина Плісак — 750 долярів з української кредитівки „Самопоміч"; Марійка Хамуляк — 500 долярів від Батьківського Кружка; Анна Хамуляк — 150 долярів від Об'єднаних Американсько Українських Організацій Ню Йорку і вона ж дістала 100 долярів від 83-го Відділу СУА. По сто долярів кожний від Українського Народного Союзу дістали п'ять випускників: Богдан Бардиґула, Рома Бардиґула, Люба Ілечко, Ярослав Малиновський та Іван Набока.

Йосиф Корт дістав 100 долярів від українського Спортового Клюбу і Петро Луцик — 100 долярів від крамниці „АРКА". Шість випускників дістали стодолярові „бонди" від подружжя д-ра Волтера Барона, це були: Сузана Іґнацюк, І. Хуан Белетанґа, Дарій Шесняк, Роман Тичковський, Джессіка Беннетт і Патриша Малоні.

Марія Хамуляк за відмінні успіхи з української мови дістала 50-доляровий „бонд" від шанувальників св. п. д-ра Луки Луцева, довголітнього співредактора „Свободи". В додатку кожний ґрадуант і ґрадуантка дістали на пам'ятку люксусовий альбом „Втрачені Архітектурні Пам'ятки Києва", дарунок уфундований вже названою вгорі „Самопоміччю".

Після роздачі нагород найкраща учениця кляси, що зайняла друге місце, Христина Плісак, виголосила українською мовою глибоке й зворушливе слово. Вона — „салютаторіян", — прощаючись зі школою, дякувала священикам, Сестрам, учителям і батькам за цю гарну можливість, яку учні мали в стінах улюбленої школи, що її не забудуть все життя.

Співом гимну Академії — „Альма Матер", в якому лунали дзвінкі й молоді голоси всіх ґрадуантів і учнів Академії, закінчено цю урочистість, і учні та випускники вимаршували із залі під супровід гри на фортепіяно Ольги Хомин, несучи в своїх серцях милий спогад про цінні й гарні, а часом і трудні години, проведені в стінах цієї доброї української нюйоркської Академії, про будучність якої все таки мимоволі і вони турбуються, бо останніми роками помічається дещо малий приплив нових учнів до українських шкіл на поселеннях взагалі, а на долині міста Ню Йорку зокрема, і здалося б цьому якось зарадити.

За три роки з „Фундації Ценко — Добро Творити" виплачено 15,400 дол. на добродійні цілі

На третьому засіданні комісії „Фундації Ценко — Добро Творити", що відбулося 13-го червня ц. р. в будинку філії українського католицького університету при 7911 Вайтвуд Ровд у Філядельфії, розглянено низку прохань про допомогу та призначено 6,900 долярів на добродійні цілі: 1,900 дол. на стипендії й одяг студентам-богословам у Бразилії; 1,000 дол. студентам з Польщі, студентам-богословам і студентам літніх курсів у Римі; 850 дол. на будову бурси в Білому Борі, Польща; 800 дол. молодшим семінаристам у Арґентині; 750 дол. старшим семінаристам в Арґентині; 500 дол. на виховну діяльність молоді в Перемишлі; 250 дол. на будову дому молоді в Югославії; 250 дол. на будову осередку молоді в Посадас, Арґентина; по 100 дол. на чотири церкви — св. Софія, Рим, в Люрді, Франція, в Канбері, Австралія, і в Ітапара, Бразилія; по 100 дол. на Маріянський Музей в Дейтон, Огайо, та СФУЖО (журнал „Українка в Світі")

За 1985 і 1986 роки з відсотків вище названої фундації виплачено 8,500 дол. на добродійні цілі, так що впродовж трьох років з „Фундації Ценко — Добро Творити" виплачено 15,400 дол. на допомогу нашим братам у багатьох країнах.

Стипендії й допомоги, виплачені в попередніх роках, включали усі вище названі осередки, семінарії, церкви і будови домів за винятком бурси у Болому Борі і осередку молоді в Перемишлі. Крім того уділено стипендії богословам з Югославії, на гуртожиток і дяковчительські курси в Югославії та на Інститут дослідів переслідування релігії в Україні.

Фундаторами „Фундації Ценко-Добро Творити", як сама назва вказує, є відомий громадський діяч д-р Микола Ценко і син д-р Олексій. Вони створили цю фундацію у 1982 році з нагоди 90-ліття Блаженнішого Патріярха Йосифа І, і присвятили її пам'яті дружини і матері Володимири. В грудні 1984 року фундацію побільшено і контрактово закріплено при Товаристві свята Софія, та створено окрему комісію для розподілу відсотків з фундації. Комісія складається з семи членів, а її очолює д-р Роман Осінчук. Тут слід додати, що фундатори не є членами комісії, а тільки дорадниками.

На день 31-го грудня 1986 року висота фундації становила 66,660 дол., а недавно д-р М. Ценко повідомив членів комісії, що він має намір збільшити фундацію поважнішого сумою, щоб, за його словами, було з чого ділити.

Фундатори є переконані, що найбільшою сучасною проблемою є виховання молоді, з чим, мабуть, ми усі годимося. І саме в цьому напрямі члени комісії орієнтуються, призначаючи допомоги й дотації на виховні цілі, а особливо стипендії для семінаристів і богословів, бо це наші майбутні священики. Д-р М. Ценко одержує багато листів-подяк від „своїх" стипендистів, писані українською мовою. Деякі з тих листів ми в скороченій формі подавали в пресі, вони є дуже прості та щирі, а часом і надто зворушливі.

Фундаторам-добродіям д-рам Миколі і Олексієві Ценкам честь і хвала та щира подяка за їхню жертвенність та за тепле місце в їх серцях для нашої молоді, розсіяної по цілому світі. Сподіємось, що за їхнім прикладом піде більше українських громадян, бо чей-же нам усім залежить на поколінню, що прийде нам на зміну.

Прохання про допомогу слід пересилати до комісії на адресу Товариства свята Софія: St Sophia Religious Assn, 7911 Whitewood Road, Philadelphia, PA 19117.

Ю. Г.

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІДОМЛЕННЯ

Під час Загальних зборів Осередку СУМ в Ню Йорку голова Осередку М. Решітник і почесний голова К. Василик вручили грамоти відзначень і відзнаки членам : визначні члени — Євген Королюк і Юрій Микитин, ст. третій ступінь суспільника — Мирон Корнага та Марія П'ятка — Х.Ц.Р.

Ревізіонізм...

(Закінчення зі ст. 2)

гий — довгий процес. Але і в польському суспільстві переможуть такі світлі уми, як Єжи Ґедройць і Юзеф Лободовський; в російському суспільстві зростатиме число Емілій Ільїних. І в Ізраїлі може колись таки переможе мудра здорова думка Сусленського. Бо понад 40-мільйонова українська нація на величезному просторі не буде вічно колонією. І в Америці колись перестануть йти сліпо за теорією великопростірного обширу на Сході Европи, що його пропаґують Кеннан і компанія, який прирівняв Україну до стейту Тексас.

ЗАЯВА

Щоби запобігти будь-яким непорозумінням та поширюванню неправдивих інформацій, я, Мстислав В. Дольницький, оцим заявляю, що я ніколи не був членом Організації Українських Націоналістів тоді, коли ця організація була одна, як і після того, коли вона роз'єдналася.

Мстислав В. Дольницький

ВСУПЕРЕЧ БАГАТЬОМ протестам різних груп, почавши від тютюнової індустрії і кінчаючи на летунській профспілці, Палата Репрезентантів проголосувала закон, що забороняє курити в літаках на менше як двогодинних полетах.

З ВАШІНҐТОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що помимо збільшених військових видатків Урядом президента Роналда Реґена продовж останніх шести років, американські збройні сили мають великі недостачі запасних частин, а це змушує їх вибирати потрібні частини з дорогих воєнних літаків.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
за спокій душі Покійної

МАРІЇ ДУЛИН

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в соборі свв. Володимира і Ольги в Чікаґо, Іллиной
у ВІВТОРОК, 21-го ЛИПНЯ 1987 р., о год. 7:30 ранку
в церкві св. Духа в Акрон, Огайо
в ПОНЕДІЛОК, 13-го ЛИПНЯ 1987 р., о год. 8:30 ранку
в церкві Пресвятої Богородиці в Фініксі, Арізона
в СУБОТУ, 11-го ЛИПНЯ 1987 р., о год. 9:00 ранку

РОДИНА

ПОВІДОМЛЕННЯ

увічливо повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що у СОКОВИЙ ДЕНЬ від смерти нашого невіджалуваного

МУЖА І БАТЬКА

бл. п. ПЕТРА Ю. СТЕРЧА

буде відслужена у вівторок, 28-го липня 1987 р., о год. 8-ій рано в митрополичому соборі у Філядельфії, Па.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

за спокій Його душі.

Про ласкаві молитви просять:
ІРЕНА — дружина і ДІТИ

ПОДЯКА

Дня 24-го червня 1987 р., відпровадили ми на Вічний Спочинок нашу Дорогу Тету

ВОЛОДИМИРУ
з ПАШКОВСЬКИХ ЙОЙКО

яка прожила 87 років.

Розкинені члени родини в Америці, Канаді, Австралії та Україні складають цією дорогою щиросердечну подяку П-ву Інж. Августинові і п. Марії Сумикам в Ню Йорку, за їх довголітню і жертвенну опіку, моральну піддержку та за безлічні відвідини у шпиталі аж до останнього дня життя покійної Володимири.

Нехай Господь нагородить їх усіми ласками.

Сестрінки — В. ХРЕПТОВСЬКА, з родиною
С. ВАТСОН з родиною
М. ҐОРДІЙЧУК з родиною
Братанки — інж. Ю. ЮРКЕВИЧ
А. ПАШКОВСЬКИЙ з родиною
д-р Я. ПАШКОВСЬКИЙ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що дня 2-го липня 1987 р., упокоївся в Бозі наш Дорогий Батько, Тесть, Вуйко і Дідо

бл. п.
РОМАН БОДНАР

бувший директор Покутського Господаря і Союзу Кооператив в Коломиї

Залишив у смутку:

Сина — ТАРАСА з дружиною ОКСАНОЮ
Внучку — ХРИСТИНУ з мужем ЯРОСЛАВОМ
Дальшу Родину в Канаді, Арґентині і Україні.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів, Знайомих та Українську Громаду, що 4-го липня 1987 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама

бл. п.
КАТЕРИНА КОЛЕНІЯК

ПАНАХИДУ відправив о. Й. Денищук у вівторок, 7-го липня 1987 р. в 11-ій год. рано в каплиці Української Національної Похоронної Служби при 4111 Пенсилвенія Авеню П.С. Вашінґтон, Д. К. 20746, а відтак перенесено на вічний спочинок до Українського Національного Цвинтаря ЗСА 4111 Пенсилвенія Авеню П.С., Вашінґтон Д. К. 20746.

В глибокому смутку:

Син — МИХАЙЛО ПРИЛУЦЬКИЙ з родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 16-го липня 1987 р., відійшла від нас у Вічність на 84-му році життя, наша Найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

бл. п.
СТЕФАНІЯ ЖЕРЕБЕЦЬКА
з дому ЛЮБИЦЬКА

ПАНАХИДА в неділю, 19-го липня 1987 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 1600 Stuyvesant Ave., N. J. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 20-го липня 1987, з того ж похоронного заведення до української католицької церкви в Нюарку, Н. Дж., а відтак на цвинтар св. Івана Хрестителя в Стретфорд, Конн.

У глибокому смутку:

син — БОГДАН з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
дочка — ОЛІМПІЯ СЕНІВ з мужем БОГДАНОМ
внуки і правнуки

Наукова конференція у 800-ліття „Слова о полку Ігоревім" у Дітройті

В суботу, 23-го травня цього року, Наукове Товариство ім. Шевченка, осередок у Дітройті, влаштував наукову конференцію у 800-ліття цього найстаршого нашого літературного надбання — „Слова о полку Ігоревім".

Кожний нарід, який має щастя посідати літературну пам'ятку, що сягає глибини давніх віків, з повним оправданням розцінює її як доказ висоти свого культурного розвитку в тих часах. тому і для українців існування цього твору — це не тільки джерело розпізнання однієї історичної події, але заразом і доказ висоти культурного рівня наших предків. Автор цього епосу не міг існувати в порожнечі.

800-літня річниця цієї нашої найстаршої літературної пам'ятки стає зобов'язуючою нагодою відзначити її та пригадати світові і самим собі про це наше творче надбання. Бо наша історична доля витворила таку ситуацію, що, якщо у нас є щось визначне і надзвичайне, то відразу наші сусіди на те зголошують свої претенсії.

І хоч наша увага під сучасну пору в великій мірі спрямована на візначення Тисячоліття Хрищення, ми, з однаковим насиленням повинні відзначити також цей ювілей. Відзначення цього ювілею відбуваються і в Україні і в Польщі.

Дбайливо підготована і багата змістом конференція обіймала чотири доповіді і одну деклямацію. Темою доповіді д-р Олександри Копач було — „Слово о полку Ігоревім" і билини. Мгр Аріядна Стебельська прислала доповідь, яка є порівняльною студією між „Словом" і „Піснею про Ролянда". Обидві ці доповіді були вже аналізовані в „Свободі". Ми згадуємо їх лише як частини конференції. Світ поетичного настрою в конференцію впровадила Христя Юзич своєю глибоко відчутою диклямацією поеми Тараса Шевченка „Плач Ярославни".

Відомий журналіст і письменник історичних повістей Юрій Тис-Крохмалюк дав докладний опис самої битви, що включав детальні відомості, які тільки людина, ознайомлена із воєнним ремеслом, могла подати. Д-р Микола Климишин, головний організатор цієї конференції, опираючись на тексті епосу, зосередив свою увагу на древньому поетові-співцеві Боянові, про котрого автор „Слова" подає, що Боян при супроводі многострунного інструменту, користуючись поетичними засобами, оспівував подвиги князів і таким чином став не тільки передвісником „Слова", але також правзором того унікального українського культурного явища, яким були кобзарі. Це потверджує нашу тезу, що автор „Слова" мав опертя в неписаній літературній творчості.

Дозволю собі навести частину резолюцій, прийнятих присутніми на конференції:

„Ми, українці, зібрані на науковій конференції у 800-ліття „Слова о полку Ігоревім", з подивом і вдячністю згадуємо наших великих Прапредків, які віками обороняли зброєю Україну перед сталими наїздами азійських орд, захищаючи перед ними цілу Европу. Вони передали нам у спадку неоцінені скарби — твори генія українського народу: 'Повість временних літ', 'Руську Правду' і незрівняний лицарський епос 'Слово о полку Ігоревім', які є нашими національними гордощами, бо ті невмирущі твори зрівнюють український народ із найбільш культурними народами світу, які гордяться такими лицарськими старинними епосами як: Іліяда, Енеїда, Пісня про Сіда, Пісня про Ролянда і Пісня про Нібелюнгів...

Взиваємо також всіх українських науковців і наукові інституції, щоб вони не прогайнували цього величного нашого ювілею, щоб гідно його відсвяткували ще цього року, утверджуючи у вільному світі правду про 'Слово о полку Ігоревім', як про безспірний твір українського народу".

Володимир Баран

Похоронили громадського діяча — св. п. О. Татомира

В дні 1-го липня 1987 року українська і американська преса подала сумну вістку, що вночі, з п'ятниці на суботу 26-го червня цього року, помер несподівано на розрив серця проф. Олександер Татомир, один із чільніших громадських діячів української діяспори. Упокоївся він у своюму домі в Брістолі на 74-му році свого активного і трудолюбивого життя.

Покійний походив зі старого боярсько-шляхетського роду Сас-Татомирів. Народився він 19-го травня 1913 року в Самборі, в Галичині, де його батько, відомий священик — громадський діяч і пізніший сенатор до польського парляменту, був у той час катехитом державної гімназії.Із цієї вітки роду Сас-Татомирів вийшло чимало священиків, громадських діячів Самбірщини. В цьому підгірському місті Самборі закінчив св. п. Олександер Татомир клясичну гімназію і вже як учень, а пізніше — студент університету у Львові і теології в Перемишлі, активно працював для української справи. Польські адміністраційні чинники переслідували не тільки його батька о. сен. Юліяна Татомира, але і синів Ярослава і Олександра, за їхню національно-громадську працю для українського народу.

Ув'язнення і політичне переслідування перервали можливість св. п. О. Татомирові продовжувати і закінчити правничі студії, тому він після виходу з тюрми вступив на теологію до перемиської Духовної Семінарії, щоб піти слідами своїх предків і свого батька о. Юліяна, і як священик далі служити своєму народові і Церкві.

На жаль, вибух війни і совєтська окупація західніх земель України перервали його теологічні студії. Разом з своєю найближчою родиною він подався на т. зв. „малу еміґрацію" за річку Сян і там, у Криниці, закінчив учительські курси з правами навчання в народних школах.

Після вибуху німецько-совєтської війни св. п. Олександер повертається до рідної Самбірщини, кінчає в 1942 році сільсько-господарські курси в Черниці, у Стрийщині, та вчителює в Сільсько-господарській школі в Топільниці, і там запізнався і одружується з молодою учителькою Софією з дому Терешкевичів.

Та не довго молоде подружжя Татомирів мало змогу учителювати і навчати українських дітей у рідній Самбірщині, бо вже в 1944 році їм прийшлося разом з малою Христиною і батьками втікати в світ за очі перед большевицькою навалою. До свого виїзду до Америки в 1949 році, св. п. Олександер Татомир працював активно серед біженецької української громади в Австрії, допомагаючи своїм землякам, зокрема з Центральних земель України, уникнути переслідувань і насильної горезвісної репатріяції. Виїхавши в 1949 році до Америки, короткий час перебували у Філядельфії, а від 1950 року аж до своєї передчасної смерти св. п.О.Татомир жив недалеко Брістолю в Пенсильванії разом зі своєю, тепер вже покійною, дружиною Софією та дочками Христиною і Олександрою і сином Остапом. Недалеко від нього осів і його старший брат Ярослав, з яким Покійний розвинув активну діяльність на терені Філядельфії.

Громадська діяльність св. п. О. Татомира простягалася далеко поза його містечко Брістоль. Він багато праці вложив в громадське життя Трентону і Філядельфії. Як прикладний християнин-католик він був співосновником парохій у Брістолі, а також, як активний діяч, був головою Спілки Української Молоді і членом управи ООЧСУ, Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Трентоні, вчителем у Школі українознавства в Трентоні, співосновником центрального Бюра українських подруж „Мета", членом управи Т-ва Бойківщина та співробітником піврічника „Літопис Бойківщини", а в останніх роках свого життя — секретарем і членом Ради Директорів ЗУАДКу.

Як довголітній член Організації Українських Націоналістів на рідних землях і член ОУНр, св. п. О. Татомир завжди обороняв національно-державну рацію, закликав своїх однодумців і політичних противників до співпраці,єдности і координації національних сил проти спільного ворога — комуністичної Москви. Як секретар ЗУАДК'у, Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету, і член Ради Директорів ЗУАДК'у він проявив виімково активну діяльність, переводячи особисто збірку одягу для потребуючих, а своїми статтями, звітами — нотатками в українській пресі, у великій мірі причинився до збільшення допомогових фондів цієї інституції, яка має служити всім українцям у світі.

Однак чи найбільше цікавою і корисною працею для української справи була журналістична діяльність св. п. О. Татомира. До останніх днів свого життя був він активним і постійним співробітником українських щоденників „Свобода" і „Америка", тижневика „Гомін України", „Літопису Бойківщини", а також писав статті та листи до американських щоденників „Трентонієн" і „Бакс Кавнті Курієр Таймс", коли заходила потреба стати в обороні історичної правди або доброго українського імени. В цьому відношенні світлої пам'яті професор був неустрашимий і послідовний борець за українську правду і до цього закликав зокрема молодих українців. У продовж років своєї журналістичної праці він друкував в українській пресі багато цікавих і актуальних статтей, коментарів і рецензій на різні українські англомовні видання. Чи не найбільше цих матеріялів св. п. О. Татомир поміщував на сторінках „Свободи" і „Америки". Тематика цих статтей і матеріялів була різноманітна своїм змістом, одначе їх єднала одна мета — оборона української правди і доброго українського імени серед чужого і часто неприхильного нам світу. Чималу увагу присвячував св. п. проф. О. Татомир питанню потреби єдности і внутрішнього українського миру як запоруки успіху української визвольної справи.

Вістка про наглу і несподівану смерть сл. п. проф. О. Татомира була ударом не тільки для найближчої його родини і близьких приятелів, але і для широкої української громади. Відійшла бо людина почуття громадського обов'язку і невсипущої праці. Про велику втрату для громади свідчив факт прибуття великої кількости його приятелів, друзів і співробітників з Трентону, Філядельфії і дальших околиць, які взяли участь у парастасі і Панахиді, яку відправив в каплиці похоронного заведення Кошика о. митрат д-р Василь Макух, парох церкви св. Йосафата в Трентоні. Отець митрат Василь у своїй промові підкреслив велику релігійність Покійного, його громадські заслуги та висловив глибокі співчуття родині.

До прощальних промов для звеличення пам'яті Покійного місцевий голова ООЧСУ Андрій Галайдіда попросив до слова місцевих і позамісцевих діячів; відкриваючи цю частину звеличення пам'яті Покійного, Андрій Галайдіда, як його однодумець і довголітній особистий приятель Спочилого із великим зворушенням згадав про роки приязні і співпраці, а також підкреслив велику допомогу, яку св. п. О. Татамир давав йому порадами та вказівками.

Від Дирекції ЗУАДК'у прощав Покійного директор д-р О. Білик, який вказав на величезний вклад праці св. п. професора для збільшення допомогових фондів ЗУАДК'у, як секретаря і пропагатора цих справ, на сторінках нашої преси, зокрема на сторінках обох щоденників — „Свободи" і „Америки".

Тепле і змістовне прощальне слово сказав представник Т-ва Української Повстанської Армії М. Ковальчин, який підкреслив заслуги св. п. Олександра Татомира у звеличенні визвольної боротьби УПА в його статтях та звітних нотатках на сторінках преси. Як відомо, св. п. О. Татомир багато уваги і праці присвятив Т-ву Бойківщина, як містоголова і співробітник піврічника „Літопису Бойківщини", а тому представник Т-ва Бойківщина інж. М. Турецький наголосив цей аспект діяльности Спочилого у своєму прощальному слові не тільки як член Т-ва Бойківщина, але і як близький землякараян Покійного.

Всі промовці вказували на велику працьовитість сл. п. проф. О. Татомира та його відданість українській справі і служіння впродовж його більш ніж 50-літньої громадської праці. Накінець зворушливо прощав Покійного його колишній учень Юліян Головчак.

Самі похорони Покійного почались у середу, 1-го липня, Заупокійною Літургією, яку відправив отець митрат В. Макух в церкві св. Йосафата в Трентоні при участі численної місцевої громади, яка після закінчення жалібних відправ, супроводила тіло Покійного на вічний спочинок на католицький український цвинтар у Факс Чейсі у Філядельфії, де вже чекала численна філядельфійська громада, щоб попрощатися з Покійним на його останній дорозі до вічности. Надгробну Панахиду відправили отець митрат Іван Біланич, отець митрат Зенон Злочовський і отець митрат д-р В. Макух. Після жалібної Панахиди отець митрат попрощав Покійного від родини і присутніх, а зворушливу прощальну промову виголосила Броніслава Мельник з Канади.

Відспіванням „Вічної Пам'яті" і пісні Богдана Лепкого „Видиш,брате мій" закінчилися похоронні відправи і прощання Покійного на цвинтарі, після чого на запрошення родини учасники похороннихобрядів зібралися в приміщенні церкви св. Михаїла, в якому відбулася тризна по Покійному.

Тризна почалася молитвою, яку провів отець-митрат Зенон Злочовський, а проводив нею зять Покійного проф. Андрій Мельник. В часі тризни виступали промовці, які згадували Покійного, найкращими словами. Мгр Мирон Утриско прощав від Т-ва Бойківщина і від „Літопису Бойківщини", вказуючи на велику працю, яку вклав св. п. О. Татомир в розбудову Т-ва Бойківщина і її журналу — „Літопису Бойківщини".

Тепло згадувала Покійного Христина Їжак від імени Манор Джуніор коледж, і танцювальної групи „Волошки", про корисну виховну і культурну працю яких св. п. О. Татомир писав на сторінках „Свободи" і „Америки".

При кінці тризни зворушливе прощальне слово і спогад зі своїх зустрічів з св. п. професором виголосив молодий український журналіст співробітник американського щоденника „Асбурі Пресс" Юрій Тарнавський, який високо цінив журналіста св. п. О. Татомира, а особливо його заклики до молодих робітників пера і молодих професіоналістів стояти в обороні української правди і доброго українського імени.

Жалібну тризну закінчив молитвою о. митрат З. Злочовський, а після відспівання „Вічної Пам'яті", сотник Роман Городиський подякував від родини св. п. проф. О. Тотамира Високопреподобним Отцям за їх жалібні відправи, промови та вислови співчуття, всім промовцям за їхні добрі згадки про Покійного та сердечні вислови потіхи в їх безмежному горі по втраті Дорогої Людини. Зі сумом розходилися учасники Жалібних похоронів і тризни, живо згадуючи Покійного, якого відсутність ще довго буде відчувати трентонська і філядельфійська громади.

Зенон Городиський